

Верховний
Суд

ОГЛЯД РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

За період з 04.11.2019 по 08.11.2019

2019/39

Дата прийняття:	05/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	05/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Конвенція).
Назва:	<u>CASE OF HERBAI v. HUNGARY</u> (Application no. 11608/15)
Зміст:	<p>Справа стосувалася звільнення заявника з посади експерта з управління персоналом банку у зв'язку із розміщенням ним статей з питань кадрової роботи на вебсайті.</p> <p>З 2006 року заявник – Х. працював експертом з управління персоналом банку «О.». До його обов'язків належав аналіз та розрахунок заробітної плати та управління персоналом. На час подій роботодавець Х. запровадив реформу політики оплати праці, залучивши до цього Х.</p> <p>Відповідно до кодексу етики банку «О.» Х. був зобов'язаний не публікувати офіційно або неофіційно будь-яку інформацію, що стосується функціонування та діяльності його роботодавця.</p> <p>В січні 2011 року Х. разом із А. Н. створили вебсайт для обміну інформацією, у тому числі про заходи з питань управління кадровими ресурсами. На вебсайті також було розміщено інформацію про Х. (з його фото) як про експерта з управління кадровими ресурсами, який працював в одному з найбільших національних банків, без зазначення назви останнього.</p> <p>В січні 2011 року на цьому Інтернет-ресурсі було розміщено дві статті. Перша стаття, автором якої була А. Н., стосувалася загальних питань щодо управління кадровими ресурсами; друга стаття за авторством Х. – оподаткування заробітної плати.</p> <p>11 лютого 2011 року заявника було звільнено за порушення правил конфіденційності. Роботодавець (банк «О.») стверджував, що діяльність Х. із надання освітніх послуг з управління кадровими ресурсами порушувала його економічні інтереси. Так, з огляду на характер займаної Х. посади він володів інформацією, розповсюдження якої могло б вплинути на бізнес-інтереси банку.</p> <p>Не погодившись, Х. звернувся з позовом до суду, оскаржуючи своє звільнення.</p> <p>26 червня 2012 року Будапештський суд з розгляду трудових спорів відмовив Х. у задоволенні позову, встановивши, що вебсайт та зміст розміщених на ньому статей становлять порушення обов'язку «взаємної довіри». Суд підкреслив, що Х. адміністрував вебсайт і що</p>

питання того, чи є він автором оспорюваних статей, не має значення для оцінки суду.

Суд також встановив, що поведінка Х. поставила під загрозу бізнес-інтереси банку «О.», що є порушенням пункту 5 статті 3 Трудового кодексу, незалежно від того, чи була заподіяна шкода.

Окрім цього, суд підкреслив, що Х. розповсюдив інформацію щодо виконання ним своїх посадових обов'язків, яку отримав саме під час роботи в банку.

Х. подав апеляцію, аргументуючи свою незгоду тим, що він не може бути відповідальним за статті, авторами яких є інші особи, що він не адміністрував сайт. Більше того, він не мав наміру розкривати ділові таємниці свого роботодавця, однак брав участь у професійних обговореннях.

26 березня 2013 року Будапештський Високий суд підтримав апеляцію заявника. Високий суд зауважив, що не мало значення, хто був автором оспорюваних статей, адже оскільки Х. виступав на сайті як експерт, то він мав відношення до цих статей. Однак у статтях обговорювалася політика управління людськими ресурсами в загальному аспекті, яка не була пов'язана з банком «О.». Високий суд також зазначив, що елемент обміну знаннями на вебсайті не означав, що Х. мав намір розкрити інформацію, яку він отримав під час роботи. Розглянувши апеляцію, Високий суд дійшов висновку, що поведінка Х. не поставила під загрозу ділові інтереси його роботодавця, а звільнення Х. за порушення довіри не було законним.

3 вересня 2014 року Kúria (Вища судова інстанція в Угорщині) задовольнила подану банком «О.» заяву про перегляд та підтримала висновки суду першої інстанції, вказавши, що поведінка Х. могла поставити під загрозу ділові інтереси його роботодавця.

Окрім іншого, Kúria дійшла висновку, що подібність між статтями вебсайту та посадовими обов'язками Х. продемонструвала, що Х. розповсюдив інформацію про чинну політику його місця роботи, і що він мав намір розповсюджувати інформацію, отриману під час роботи в банку «О.», порушуючи кодекс етики цього банку.

Надалі Х. подав конституційну скаргу на те, що суди не взяли до уваги його право на свободу вираження поглядів.

Конституційний суд відхилив його скаргу, встановивши, що зміст вебсайту не був захищений свободою вираження поглядів, оскільки статті не висвітлювали питання, що мали суспільний інтерес.

Оцінка Суду.

Загальні принципи, застосовані в світлі прецедентної практики ЄСПЛ щодо свободи вираження поглядів, були узагальнені у справі *Medžlis Islamske Zajednice Brčko and Others v. Bosnia and Herzegovina* ([Велика

Палата], no. 17224/11, § 5–77, 27 червня 2017 року) (пункт 35). Судом було розглянуто справи щодо свободи вираження поглядів державних службовців, і стаття 10 була застосовною до робочого місця в цілому (див.: Kudeshkina v. Russia, no. 29492/05, § 85, 26 лютого 2009 року).

Суд також встановив, що повідомлення працівником сектору державної служби про неврегульовану поведінку або правопорушення на робочому місці має, при певних обставинах, користуватися захистом (див.: Guja v. Moldova [Велика Палата], no. 14277/04, § 72, ECHR 2008).

Разом з тим Суд також зауважив, що коментарі, які мали відношення до сфери зайнятості заявника на державній службі та були зроблені ним відповідно до його посадових обов'язків, не включали в себе тверджень або думок в контексті публічних дебатів та не мали відношення до свободи вираження поглядів (див.: Harabin v. Slovakia, no. 58688/11, § 151–153, 20 листопада 2012 року) (пункт 36).

Суд надалі встановив, що стаття 10 Конвенції також застосовна, коли відносини між роботодавцем та працівником врегульовані, як у цій справі, приватним правом, і що держава має позитивні зобов'язання захищати право на свободу вираження поглядів навіть у сфері відносин між індивідами (див.: Heinisch v. Germany, no. 28274/08, § 44, ECHR 2011 (витяги), з подальшими посиланнями).

Відповідальність органів влади буде мати місце в тому разі, якщо факти, які будуть оскаржені, походять з неспроможності з їхнього боку забезпечити заявникам здійснення права, передбаченого статтею 10 Конвенції. Тоді як межа між позитивними та негативними зобов'язаннями держави відповідно Конвенції не має точного визначення, застосовні принципи є аналогічними.

В обох випадках має бути дотримано справедливого балансу між конкуруючими інтересами індивіда та суспільства в цілому, з урахуванням свободи розсуду, яку використовує держава (див.: Palomo Sánchez and Others v. Spain [Велика Палата], nos. 28955/06 та 3 інші заяви, § 60 та 62, ECHR 2011).

Суд також установив, що така свобода розсуду має істотне значення в області комерційних промов. В цьому відношенні стандарти перевірки можуть бути менш суворими (див.: *mutatis mutandis*, Demuth v. Switzerland, no. 38743/97, § 41–42, ECHR 2002-IX, та Markt Intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany, 20 листопада 1989 року, § 33, Series A no. 165) і свобода розсуду держави є широкою (див. Ashby Donald and Others v. France, no. 36769/08, § 39, 10 січня 2013 року) (пункт 37).

ЄСПЛ раніше зауважував, що трудові відносини мають бути засновані

на взаємній довірі. Якщо вимога діяти добросовісно в контексті трудового договору не має на увазі абсолютної відданості роботодавцеві або обов'язку діяти на свій розсуд з урахуванням інтересів роботодавця, то деякі прояви свободи вираження поглядів, які можуть бути законними в інших контекстах, не можуть бути законними в трудових відносинах (див.: *Palomo Sánchez and Others v. Spain*, процитований вище, § 76) (пункт 38).

У цій справі застосований захід, на який скаржився заявник, а саме звільнення, був прийнятий не державними органами влади, а приватним банком, його рішення підтримали національні суди.

За таких обставин ЄСПЛ вважає, що доцільно розглянути скаргу з точки зору позитивних зобов'язань держави-відповідача за статтею 10 Конвенції. Таким чином, Суд з'ясує, чи забезпечили національні судові органи, відхиляючи скарги заявника на його звільнення, право на свободу вираження поглядів, гарантоване статтею 10 Конвенції в контексті трудових відносин і балансу між правом роботодавця на захист своїх комерційних інтересів (пункт 39).

За відсутності будь-якого правопорушення, яке заявник міг би піддати розголосу, Суд не вважає необхідним з'ясовувати ті питання, що є основними у справах про розкриття інформації, але вважає, що такі елементи є релевантними при розгляді питання щодо допустимого обмеження свободи вираження поглядів у трудових відносинах, а саме: характер промови, мотиви автора, шкода, заподіяна такою промовою роботодавцеві та суворість застосовного покарання (пункт 40).

По перше, ЄСПЛ не погоджується з висновком Конституційного суду про те, що такий тип промови, адресований професійній аудиторії, не може бути захищеним правом на свободу вираження поглядів, оскільки він не мав характеристик обговорення питань, які становлять суспільний інтерес.

По друге, хоча коментарі, мотивовані особистими скаргами чи антагонізмом, не підлягають істотному захисту з позицій свободи вираження поглядів, Суд зазначив, що національні суди не встановили таких мотивів у діях заявника.

ЄСПЛ також не ставив під сумнів, що думки, висвітлені на вебсайті, стосуються професії і направлені на обмін знаннями.

По третє, Суд зазначив, що увага національних судів була направлена саме на питання потенційної шкоди, що могла бути завдана законним інтересам банку при можливому розкритті конфіденційної ділової інформації заявником. Проте навіть з огляду на певний рівень поваги за національним законодавством до роботодавців, щоб визначити, яка поведінка може порушити трудові відносини без явного виявлення такого порушення, ані банк, ані *Kúria* не спромоглися

	<p>продемонструвати, як така промова могла негативно вплинути на банк.</p> <p>І щодо останнього елемента, було зрозуміло, що на заявника було накладено суворе покарання, оскільки він втратив роботу без будь-якої оцінки можливого застосування до нього менш суворого заходу.</p> <p>Суд встановив, що національні органи влади не надали переконливих аргументів того, що відмова заявнику в оскарженні свого звільнення була заснована на справедливому балансі щодо прав кожної зі сторін.</p> <p>Відповідно, вони не виконали своїх зобов'язань за статтею 10 Конвенції, а тому мало місце порушення цієї статті.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 10 Конвенції (право на свободу вираження поглядів).
Дата прийняття:	05/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	05/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	<u>CASE OF A. A. v. SWITZERLAND</u> (Application no. 32218/17)
Зміст:	<p>Справа стосувалася видворення заявника – афганця хазарського походження, зі Швейцарії до Афганістану.</p> <p>У березні 2014 року заявник прибув до Швейцарії і подав заяву про надання притулку, в якій зазначив, що покинув Афганістан через відсутність безпеки в цій країні, а також з причини переходу із сповідання ісламу до християнства.</p> <p>В лютому 2015 року Державний секретаріат з питань міграції (Секретаріат) заяву заявника відхилив, оскільки вказані у ній обставини не викликали довіри.</p> <p>У жовтні 2016 року Федеральний адміністративний суд підтвердив законність рішення Секретаріату, однак встановив, що зміна віросповідання у Швейцарії була справжньою.</p> <p>Суд зазначив, що заявникові не буде завдано серйозної шкоди в Афганістані в результаті зміни віросповідання, і прийняв рішення про його видворення. Суд підкреслив, що хоча заявник не може повернутись до регіону свого походження, йому може бути надано внутрішній захист в Кабулі, де проживали його родичі. Зміна віросповідання та прийняття християнства у Швейцарії не було вирішальним елементом, оскільки його родичам в Кабулі про це відомо не було.</p> <p>В травні 2017 року суддя вирішив застосувати Правило 39 Регламенту</p>

	Суду та звернувся до Уряду із заявою не депортувати заявника під час провадження у ЄСПЛ.
Констатоване порушення (стаття):	Мало б місце порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) у разі видворення заявника до Афганістану.
Дата прийняття:	07/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	07/11/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF BEREZOVSKIYE v. UKRAINE (Application no. 22289/08)
Зміст:	<p>Перший заявник – Віталій Васильович Березовський, народився 1964 року, помер 10 лютого 2014 року. Другий заявник – син першого заявника – Олександр Віталійович Березовський, 1988 року народження, проживає в м. Одесі.</p> <p>В червні 2002 року перший заявник звернувся із позовом до суду, вимагаючи виплатити йому щорічну одноразову допомогу на оздоровлення (у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат) відповідно до положень Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». У своєму позові перший заявник також вимагав сплати компенсації на користь його сина (щомісячна допомога дитині, яка постраждала від Чорнобильської катастрофи, була у півтора рази менше розміру мінімальної заробітної плати) та відшкодування моральної шкоди обом в рівних частках.</p> <p>12 грудня 2003 року Суворовський районний суд м. Одеси відхилив позов.</p> <p>3 червня 2004 року Апеляційний Суд Одеської області підтримав рішення суду першої інстанції.</p> <p>2 липня 2004 року перший заявник подав касаційну скаргу через Суворовський районний суд м. Одеси шляхом надсилання її рекомендованим листом (згідно з вимогами чинного на той час процесуального законодавства касаційна скарга мала бути подана через суд першої інстанції, який розглядав справу).</p> <p>5 липня 2004 року рекомендований лист було доставлено до Суворовського районного суду м. Одеси. Дехто А. підписав підтвердження про отримання. На касаційній скарзі було відбито штамп Суворовського районного суду м. Одеси, за яким вона була отримана 6 липня 2004 року.</p> <p>10 листопада 2006 року Верховний Суд України відповідно положень</p>

	<p>Кодексу адміністративного судочинства України направив справу на розгляд до Вищого адміністративного суду України.</p> <p>1 листопада 2007 року Вищий адміністративний суд України (ВАСУ) прийняв рішення про відмову в розгляді касаційної скарги першого заявника, оскільки вона була подана 6 липня 2004 року, що виходило за межі строку, передбаченого на оскарження.</p> <p>Перший заявник оскаржив таке рішення ВАСУ до Верховного Суду України, пояснивши, що він відправив скаргу рекомендованим листом, на якому була зазначена дата 2 липня 2004 року. Першим заявником також було додано бланк підтвердження отримання листа із зазначенням 2 липня 2004 року в графі «дата відправлення» та 5 липня 2004 року в графі «дата отримання».</p> <p>26 грудня 2007 року Верховний Суд України відмовив у поновленні провадження.</p> <p>18 березня 2014 року після смерті першого заявника його дружина пані Березовська поінформувала Суд про те, що вона бажає підтримати заяву від імені першого заявника.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>07/11/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>07/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF APOSTOLOVI v. BULGARIA (Application no. 32644/09)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Заявниками є подружжя – С. та М., справа яких стосувалася накладення арешту на їхні активи під час кримінального провадження проти С. за здійснення банківської діяльності без ліцензії та їхньої скарги на те, що такий арешт ускладнював оплату медичних послуг їхнього тяжкохворого сина. 17 листопада 2008 року С. та його ймовірному спільнику були пред'явлені обвинувачення у здійсненні банківської діяльності без ліцензії, в результаті чого було завдано шкоду значного розміру іншим особам.</p> <p>Після цього суд прийняв рішення про блокування 35 банківських рахунків, зареєстрованих на ім'я С., та три об'єкти нерухомого майна, належних йому на праві власності, оскільки за вчинення злочину, в якому обвинувачувався С., законом було передбачено покарання у вигляді штрафу та конфіскації, а тому необхідно було забезпечити виконання покарання, яке могло бути призначене С. у майбутньому.</p>

	<p>С. подав скаргу на рішення щодо блокування активів, проте суди її відхилили як таку, що подана поза межами строку на оскарження. Водночас заявники вимагали скасування рішення щодо блокування активів, мотивуючи це необхідністю залучення розміщених на банківських рахунках коштів для оплати витрат на лікування сина. Суди відхилили такий аргумент, оскільки кримінальне провадження на той час ще тривало.</p> <p>В липні 2009 року суд апеляційної інстанції підтримав рішення суду попередньої інстанції, проте розблокував половину активів, належних М., оскільки вона не була обвинуваченою у цьому кримінальному провадженні, адже обвинувачення були пред'явлені лише її чоловікові С.</p> <p>Зрештою, за поданою в 2013 році скаргою С. з усіх його активів, окрім одного об'єкта нерухомого майна, було знято арешт у січні 2014 року. Тим часом М. подала скарги до судів із вимогами про відшкодування збитків, завданих рішеннями органів влади. Її скарга проти регіонального суду була відхилена, а одна з двох скарг проти органів прокуратури була задоволена.</p> <p>Суди встановили, що прокурор мав би перевірити право власності на активи, перед тим як подавати клопотання про накладення на них арешту, та присудили заявниці компенсацію за завдання їй психологічного стресу внаслідок блокування активів та неможливості оплати медичних послуг у зв'язку з лікуванням її сина.</p> <p>У 2016 році С. було визнано винним за пред'явленим обвинуваченням і призначено покарання у виді одного року позбавлення волі.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння майном) щодо заявника С.</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>07/11/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>07/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF GELENIDZE v. GEORGIA (Application no. 72916/10)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалася скарги заявниці М. на несправедливість кримінального провадження щодо неї, порушеного за постановлення нею незаконного рішення, коли вона обіймала посаду судді.</p> <p>М. було засуджено у 2006 році за умисний неправильний обрахунок терміну ув'язнення особи, яку було засуджено до одного року і десяти днів позбавлення волі, проте вона залишила установу виконання</p>

	<p>покарань на 15 днів раніше, що призвело до її дострокового звільнення з тюрми.</p> <p>Впродовж перебігу стадії попереднього розслідування щодо заявниці вона покинула Грузію, проте її було затримано під час повернення до країни в липні 2009 року. Надалі вона подала скаргу на арешт, аргументуючи тим, що правопорушення, за яке її було засуджено, було декриміналізовано.</p> <p>Проте під час судового слухання в суді апеляційної інстанції прокурор подав до суду клопотання про перекваліфікацію вчиненого заявницею правопорушення на зловживання службовим становищем, яке суд задовольнив, в результаті чого вирок суду було змінено. Зрештою, заявницю було засуджено до двох років позбавлення волі.</p> <p>У своїх скаргах до Суду заявниця скаржилася на те, що правова кваліфікація правопорушення, за яке її було засуджено, була свавільною; зокрема вказувала, що їй не було надано достатньо часу для підготовки свого захисту на нові обвинувачення, оскільки клопотання прокурора про перекваліфікацію вчиненого нею правопорушення було подане в останній день апеляційного провадження.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення пункту 1 та підпункту «а» та «б» пункту 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>07/11/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>07/11/2019 (Комітет)</p>
<p>Назва:</p>	<p><u>CASE OF GORBATYUK v. UKRAINE</u> <i>(Application no. 1848/16)</i></p>
<p>Зміст:</p>	<p>Заявниця Г. у цій справі скаржилася на те, що вона не могла звернутись до суду із заявою про поновлення її дієздатності.</p> <p>В дитинстві у Г. було діагностовано дитячий церебральний параліч, вона пройшла стаціонарне психіатричне лікування.</p> <p>Г. має двох дочок, 1996 та 2004 року народження. І батько першої дочки, і батько другої дочки були позбавлені батьківських прав.</p> <p>У вересні 2008 року батьки Г. звернулися до відділу опіки та піклування Котовської міської ради із заявою про те, що Г. є недієздатною.</p> <p>Орган опіки та піклування ініціював судове провадження з метою визнання Г. недієздатною та визначення того, хто має отримати опіку над її дочками.</p> <p>30 квітня 2009 року судово-психіатричний експерт встановив,</p>

	<p>що Г. страждала на хронічний психічний розлад, викликаний порушенням роботи головного мозку. Експерт дійшов висновку, що Г. не могла усвідомлювати та контролювати свої дії.</p> <p>15 травня 2009 року Котовський міський суд визнав Г. недієздатною. Суд також встановив, що її дочки не могли отримати батьківської турботи через психічний розлад Г. і те, що батьки обох дочок були позбавлені батьківських прав.</p> <p>25 травня 2015 року стосовно заявниці було проведено іншу судово-психіатричну експертизу, відповідно до висновків якої вона страждала на психічний розлад, проте здатна розуміти та контролювати свої дії. Заявниця працює прибиральницею та проживає самотійно.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).
Дата прийняття:	07/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	07/11/2019 (Комітет)
Назва:	<u>CASE OF ZABARA v. UKRAINE</u> <i>(Application no. 26007/17)</i>
Зміст:	Заявниця скаржилась, що тривалість судового провадження не відповідає вимозі «розумного строку» і що їй не було надано ефективного засобу правового захисту в цьому відношенні.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд). Порушення статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту).
Дата прийняття:	07/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	07/11/2019 (Комітет)
Назва:	<u>CASE OF RYABININ AND SHATALINA v. UKRAINE</u> <i>(Application no. 33006/07)</i>
Зміст:	Перший заявник Р. наразі відбуває покарання у виді довічного позбавлення волі в тюрмі № 1 у м. Вінниці; друга заявниця – Ш., матір першого заявника. У своїх скаргах до Суду Р. стверджував, що його було піддано катуванню працівниками міліції і що не було проведено ефективного розслідування в цьому відношенні.

	<p>Вказував на несправедливість кримінального провадження щодо нього.</p> <p>Зокрема, Р. скаржився, що його особисте листування, а також листування з представником його інтересів в ЄСПЛ регулярно перевірялось адміністрацією установи виконання покарань.</p> <p>Окрім іншого, Р. скаржився на те, що його право на індивідуальне звернення до Суду не було дотримане, оскільки органи влади не надали йому відповідних копій документів з матеріалів його справи, які він хотів подати до Суду для обґрунтування своєї скарги.</p>
Констатоване порушення (стаття):	<p>Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя) щодо регулярного моніторингу кореспонденції Р. в установі виконання покарань.</p> <p>ЄСПЛ констатував невиконання Україною свого зобов'язання на підставі статті 34 Конвенції (індивідуальні заяви) щодо Р.</p>
Дата прийняття:	07/11/2019
Дата набуття статусу остаточного:	07/02/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF NATIG JAFAROV v. AZERBAIJAN (Application no. 64581/16)
Зміст:	<p>У 2016 році політичний рух з назвою «Республіканський альтернативний громадський рух» (Рух), співзасновником якого був і заявник, вирішив провести кампанію проти змін до Конституції, запропонованих у проекті Закону про референдум.</p> <p>Окрім іншого, зміни мали за мету продовжити строк президентських повноважень до семи років замість п'яти та запровадити посаду віцепрезидента.</p> <p>Референдум було призначено на вересень 2016 року.</p> <p>В серпні 2016 року заявника було затримано за кримінальним звинуваченням у провадженні незаконної підприємницької діяльності та зловживанні владою з обтяжуючими обставинами.</p> <p>Обвинувачення ґрунтувалися на тому, що заявник нібито не зареєстрував гранти, отримані від Національного фонду США на підтримку демократії для проектів, які реалізувались між 2011 та 2014 роками. Ці кошти він розмістив на різних банківських рахунках, з яких здійснював виплати собі та іншим залученим особам під видом заробітної плати та плати за послуги.</p> <p>Заявника було поміщено під варту на час досудового розслідування на чотири місяці, рішення про що він оскаржив впродовж декількох днів після цього.</p>

	<p>Заявника було поміщено до металеві клітки під час судового засідання щодо розгляду апеляційної скарги на рішення про поміщення його під варту, яку апеляційний суд відхилив.</p> <p>Наприкінці серпня Рух вирішив призупинити кампанію проти конституційних змін, взявши до уваги затримання деяких його членів, у тому числі й заявника.</p> <p>Заявника було звільнено на початку серпня 2016 року після того, як прокурор у справі звернувся із клопотанням до суду про зміну запобіжного заходу, оскільки підстави для тримання під вартою були вже відсутні.</p> <p>Запланований референдум відбувся, а конституційні зміни отримали загальне схвалення.</p> <p>У своїх скаргах до ЄСПЛ заявник скаржився на порушення статті 3 Конвенції у зв'язку із перебуванням в металевій клітці під час судового провадження; стверджував, що його затримання та досудове перебування під вартою не були обґрунтовані розумною підозрою в тому, що він вчинив кримінальне правопорушення, і що суди не спромоглися забезпечити ефективний перегляд законності його тримання під вартою.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування).</p> <p>Порушення пункту 1 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканість).</p> <p>Порушення пункту 4 статті 5 Конвенції (відсутність ефективного судового перегляду законності ув'язнення).</p> <p>Порушення статті 18 Конвенції у поєднанні зі статтею 5 Конвенції (межі застосування обмежень прав).</p>

Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 04.11.2019 по 08.11.2019 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. – Київ, 2019. – Вип. 39. – 13 стор.

Застереження:

1. Огляд окремих судових рішень, зокрема й їх переклад, здійснюється працівниками департаменту аналітичної та правової роботи Верховного Суду з використанням матеріалів, розміщених на вебсайтах Європейського суду з прав людини:

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>,

<https://hudoc.echr.coe.int>.

2. Огляд рішень здійснюється з метою ознайомлення з їх коротким змістом. Для повного розуміння суті висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним на вебресурсах Європейського суду з прав людини.

3. Інформація має суто допоміжний та довідковий характер та не має на меті висвітлити суть усієї проблематики, яка вирішується відповідними судовими рішеннями.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 [@supremecourt_ua](https://www.instagram.com/supremecourt_ua)